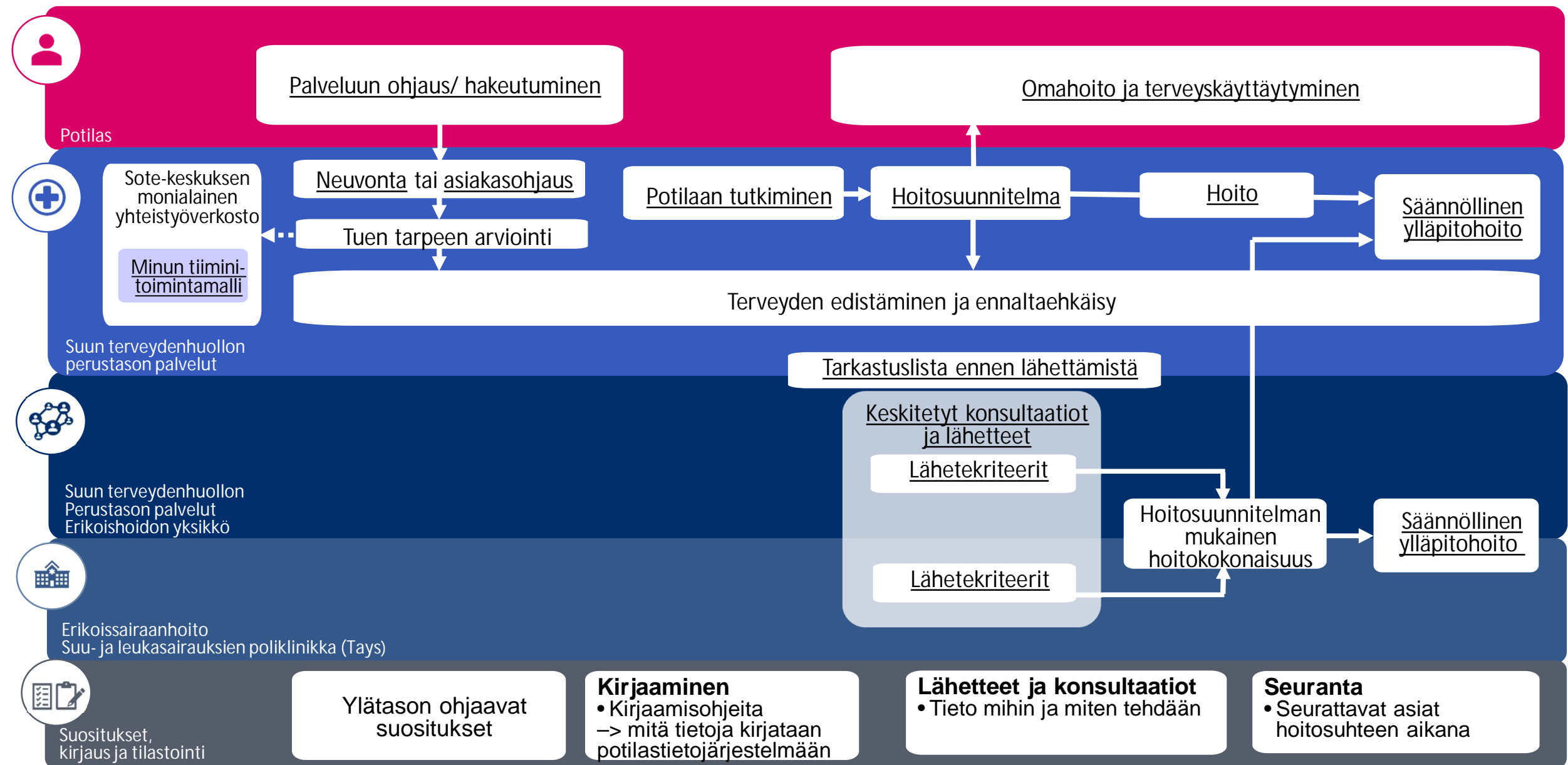

Suun terveydenhuollon toimintamallit

Ylätason ohjaavat suositukset

- Tähän kootaan ohjaavat suositukset, joihin toimintamalli perustuu (esim. Käypä hoito –suositukset, Vältä viisaasti –suositukset, Palveluvalikoimaneuvoston suositukset, STM:n suositukset ja kriteeristöt jne.)

Palveluun ohjaus/ hakeutuminen

- Mitä reittiä potilas ohjautuu tai hakeutuu palveluun
- Maininta sähköisistä palveluista

Chatbot

- Chatbot-palvelu tarjoaa asiakkaalle yleistä ohjeistusta ja neuvontaa, sekä ohjaa luotettavan tiedon äärelle esim. Käypä Hoito-suosituksen mukaiset omahoito-ohjeet
- Botin kautta ei ole mahdollista tehdä suun terveydenhuollon hoidontarpeen arviointia
- Ei vaadi tunnistautumista

Neuvonta

- Yleistasoista neuvontaa, ei sisällä hoidontarpeen arviota
 - Esim. ajanvaraukseen tai omahoitoon liittyvää yleistä neuvontaa
 - Sähköiset ajanvarauskanavat
- Ohjataan asiakas luotettavan tiedon pariin
 - [Chatbot-palvelu](#)
- Omaolon hyvinvointivalmennukset
- Hyvinvointia elintavoilla, elintapatarjotin
- Terveyskylä
 - Tietovaranto, talot
 - Mielenterveystalo
 - Itsehoito-ohjelmat

Asiakasohjaus

- Hoidontarpeen arviointi
 - Puhelimessa
 - Vastaanotolla
 - Sähköisten kanavien kautta, esim. Omaolon suun oirearvio
- Kts. [Suun terveydenhuollon asiakasohjauksen toimintamalli Innokylästä](#)

Potilaan tutkiminen

- Esihaastattelu: Esi-, riski- ja taustatiedot, aiempi hammashoito
- Mahdolliset ohjeet tutkimustietojen kirjaamiseen
- Radiologiset tutkimukset

Hoitosuunnitelma

- Korjaavan hoidon suunnitelma
- Pysäytyshoidon suunnitelma
- Ylläpitohoitosuunnitelma, tutkimus- ja/tai ylläpitohoitovälin määrittely
- [Omahoitosuunnitelma](#) (tästä linkki omahoitosuunnitelmadiaan)
- Työnjaon suunnitelma: mitä kukin ammattihenkilö tekee ja milloin

Omahoitosuunnitelma

- Potilaalle laaditaan yksilöllinen omahoitosuunnitelma, joka ohjaa omahoidon keinoin kohti yhdessä asetettuja tavoitteita
- Käytössä oleva [lomake](#) ohjaa potilaan kanssa käytävää keskustelua, joka toteutetaan [motivoivan haastattelun keinoin](#) huomioiden potilaan voimavarat
- Potilaan kanssa käydään läpi suun terveyden nykytila, siihen vaikuttavat tekijät, omahoito ja tuen tarve
- Tupakkatuotteiden puheeksi otto ([5 A:n malli](#)), kannustetaan lopettamaan ja tarvittaessa autetaan lopettamisessa (tehdään vieroitus suunnitelma). Käytä hyväksi [tupakasta vieroituksen neuvontakorttia](#) ja [-toimintamallia](#)
- Kirjataan tupakkatuotteiden määrä ja kesto, [HSI \(Heaviness of Smoking Index\)](#)
- Diabetespotilailta kirjataan tuorein pitkäsokeri-arvo (HbA1c)
- Suunnitelman toteutumista seurataan ja sitä päivitetään tarvittaessa

Omahoito ja terveystyöt

- Suun terveydenhuollon ammattilainen ja potilas laativat vastaanotolla yhteistyössä [omahoitosuunnitelman](#), jossa määritellään omahoidon tavoitteet
- Hampaiden huolellinen harjaus kahden minuutin ajan, kahdesti päivässä fluorihammastahnaa käyttäen.
- Hammasvälien päivittäinen puhdistus ammattilaisen ohjeistamilla välineillä
- Ei tupakka- tai nikotiinituotteiden käyttöä
- Säännöllinen ateriaritmi, jossa terveelliset ateriat ja välipalat
- Napostelun, happamien ruokien ja juomien runsaan ja usein toistuvan käytön rajoittaminen

Minun tiimini –toimintamalli

- **Minun tiimini- huolitiimi (alle 18-vuotiaat perheineen)**
- **Minun tiimini (aikuiset)**
- Minun tiimini- verkostoon kuuluvat suun terveydenhuollon ammattilaiset kokoavat asiakkaan suostumuksella hänen tarpeidensa mukaisen joukon ammattilaisia, jotka etsivät yhdessä ratkaisuja asiakkaan haasteisiin
- Tiimin tavoitteena on tarjota asiakkaan tuen tarpeen mukainen, riittävä ja oikea-aikainen tuki systeemistä työtotta hyödyntäen
- Kts. Tarkempi kuvaus [Innokylästä](#)

Hoito

- Hoidon tavoitteet
- Maininta potilaan informoinnista, motivoinnista, hoitoon sitouttamisesta, sekä yksilöllisestä terveysohjauksesta omahoitosuunnitelman mukaisesti
- Hoitovasteen evaluointi
- Jatkohoitosuunnitelma

Säännöllinen ylläpitohoito

- Ylläpitohoidon merkitys
- Ylläpitohoitokäynnin sisältö
- Omahoidon ja terveystietämisen arviointi, ohjeiden tarkennus (välineet, harjaustekniikka, hammasvälien puhdistus, ravintoneuvonta, nikotiinituotteiden ja alkoholin riskikäytön puheeksiotto) ja potilaan sitouttaminen ylläpitohoitoon
- Seuraavasta ylläpitokäynnistä sopiminen ammattiryhmittäin

Lähetekriteerit Erikoishoidon yksikköön

- Oppialakohtaiset lähetekriteerit Erikoishoidon yksikköön

Tarkastuslista ennen lähettämistä

- Omahoito toimii ja potilas on sitoutunut hoitoon
- Potilasta informoitu miksi ja minne lähete tehdään
- Perushoito on tehty
 - Potilaan informointi, että muu perushoito tapahtuu perusterveydenhuollossa tai miten paikallisesti sovitaan
- Annetusta perushoidosta ja hyvästä omahoidosta huolimatta hoitovaste ei vastaa odotusta, ks. [STM:n kiireettömän hoidon kriteerit](#)
- Ohjeistus lähetteen tekoon Erikoishoidon yksikköön
 - Linkki "[Ohje lähetteen tekoon](#)" dialle

Ohje lähetteen tekoon

1. Sähköisen B1- lähetteen laatiminen Citrix-etäyhteyden avulla Lifecaren kirjalle oppialakohtaiselle päivälle
2. Kuinka lähete merkitään oppialakohtaiselle kirjalle (L)
3. Lähetteet läpikäyvä erikoishammaslääkäri asettaa potilaan tarvittaessa jonoon Erikoishoidon yksikköön.
4. Erikoishammaslääkärit merkitsevät LC-kirjaan A, kun ottavat potilaan tiedot käsittelyyn ja L, kun lähete vastaanotettu.

Keskittetyt konsultaatiot ja lähetteet

- Mitä oltava tehtynä ennen konsultointia
- Ketä konsultoidaan
- Miten konsultoidaan
 - Konsultaatiot Lifecare konsultaatiokirjalle oppialakohtaiselle päivälle
 - [linkki konsultaatio-ohjeeseen](#)
- Milloin syytä tehdä lähete erikoishoidon yksikköön
 - Miten lähete tehdään
 - Linkki [tarkastuslistaan ennen lähetämistä](#) ja linkki [lähetteen tekoon liittyvään ohjeeseen](#)

Ohje konsultaatioon

1. Potilaalta oltava lupa konsultointiin, mikäli konsultoit potilastiedoilla.
2. Mitä konsultaatiosta kirjataan potilastietojärjestelmään
 - Potilaan anamneesi ja aikaisempi hoito johdonmukaisesti
 - Esitä kysymyksesi selkeästi
3. Kuinka tehty lähete merkitään tiedoksi oppialakohtaiselle kirjalle (K)
4. Erikoishammaslääkäri kirjaa konsultaatiovastauksen ja asettaa potilaan mahdollisesti jonoon Erikoishoidon yksikköön.
5. Erikoishammaslääkärit merkitsevät LC-kirjaan A, kun ottavat potilaan tiedot käsittelyyn ja L, kun konsultaatiovastaus kirjattu tai lähete vastaanotettu.

Lähetekriteerit sairaalatasoisiin palveluihin

- Oppialakohtaiset kriteerit sairaalatasoisiin palveluihin

Säännöllinen ylläpitohoito erikoishoidossa

- Listaus syistä, jotka tyypillisimmin ovat syynä potilaan säännöllisen ylläpitohoidon tarpeeseen Erikoishoidon yksikössä
- Maininta, että jokainen potilas arvioidaan yksilöllisesti

Loppuarvio

- Kun potilas on hoidettu erikoishoidossa ja saavutettu hoitotasapaino, voidaan potilaan ylläpitohoito tehdä perushoidossa annettujen ohjeiden mukaisesti
- Loppuarvioon kirjataan:
 - hoidon yhteenveto
 - loppuarvio tai –lausunto
 - jatkohoitosuunnitelma perushoidossa
- Potilas sitoutetaan ottamaan vastuuta omasta hoidostaan